

Peter Hinckelmann Johannes Albinus

**De Papismo Disputatio Anasceuastica Vigesima Quarta Et Ultima. Continens
praecipuos Romanae Synagogae errores refutatos, quos ea fovet in locis De
Morte, Sepultura, Statu Animarum, Post Mortem Et Purgatorio**

Rostochii: Litteris Reusnerianis, 1608

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn756813514>

Druck Freier Zugang

P. Hinkelmann.

R.M. theol. 1607.8.

- Contoutas
- ① Joh. Linschius, de deo uno et vero 1607
  - ② Joach. Hammingius, de communicatione majestatis 1607
  - ③ Joach. Fischerus, de peccato originali 1607
  - ④ Heid. Kirchovicius, de arbitrio hominis 1607
  - ⑤ Joh. Redekerus, de discrimine legis ev. 1607
  - ⑥ Herm. Tectorius, de justificatione 1607
  - ⑦ Joach. Jordanius, de bonis operibus 1608
  - ⑧ Joan. Lutetius, de sacramentis 1608
  - ⑨ Joach. Hammingius, de sacramento coenae 1608
  - ⑩ Heid. Kirchovicius, de sac. confirmationis 1608
  - ⑪ Joh. ab Huda, de traditionibus 1608
  - ⑫ Paul. Bionius, de votis monachatae 1608
  - ⑬ Nic. Fridericus, de adiaphoris 1608
  - ⑭ Heror. Hamerius, de oratione 1608
  - ⑮ Pet. Loft, de indulgentiis 1608
  - ⑯ Joh. Albinus, de morte

J. 121
DE PAPISMO

DISPUTATIO ANASCEVASTICA
VIGESIMA QVARTA
ET ULTIMA.

*Continens præcipuos Romana Synagoga erro-
res refutatos, quos ea fovet in locis*

De

MORTE, SEPUL-
TURA, STATU ANI-
MARUM, POST MORTEM,
ET PURGATORIO,

*Reverende facultatis Theologica in Academia
Rostochiensis consensu:*

Moderatore & Doctore S. S. Spiritu:

Sub Præsidio

M. PETRI HINKEL MANNI

Verbi Divini ministri:

ad privatam *αὐθιγίου* proposita

à

IOHANNES ALBINO

Bardenſi Pomerano.

Horis locog, solitis, ipsis Nonis Maij.

ROSTOCHII,

Litteris Reußnerianis An. 1608.

DISPUTATIO XXIV.

DE MORTE, SEPULTURA,
ET STATU ANIMARUM POST MOR-
TEM SIVE DE PURGATORIO.

Περί θανάτου.

L.

I Ervenimus, DE I gratiâ, in exercitationum nostrarum curriculo ad locum de morte, eiq̃ adjunctâ sepulturâ, qui ut est de ultimo vite nostræ termino, ita terminare etiam & claudere omnium anascevasficarum nostrarum deberet circulum, nisi tanta fecunditas Pontificiorum errorum ulterius nos provocaret. Non enim saltem ad mortem usq̃ distendit eos cohortis pontificia, ut cum ea jam cessent; Sed infinitos eosq̃ crassissimos foret etiam de statu animarum post mortem, ac cumprimis de Purgatorio, multa & mirificè nugatur & fabulatur. Hunc, itaq̃ locum tanquam νελοφώνια, ad illum addere operæ precium erit.

II. Est autem utraq̃ doctrina, & de morte & de statu animarum post eam, maxime necessaria: & utrobivis abominabiles & omnibus modis detestandi & S. S. Scripturæ contradicentes occurrunt errores, qui ad omnium in Papatu Ecclesiarum pulpita irrepserunt, ex ijs docentur, in ijs regnant. Ac primò quidem de Morte, ejus memoriam ita tenaciter animis nostris infixam circumferendam S. S. Scriptura monet, ut neq̃ in medijs vite hujus gaudijs ejus oblivio capere nos debeat: In omnibus, inquit (a), operibus tuis perpende no-

a) Eccles. 7.
v. 40.

A 2

retrahit

b) Prov. 1, 7.
c) Pf. 90, 12.

retrahit homines eosq̄ ad veram sapientiam, cujus initium Dei timor est (b), adducit (c). Pontificij verò Mortis memoriam & meditationem longè aliter contemplantur, & quocunq̄ modo, ea accidat, satisfactoriam & meritoriam remissionis peccatorum faciunt.

III. Sic & de statu animarum post mortem, veteratorie & flagitiose miseris hominibus persuadere, & palpum obtrudere tot annos non erubuerunt, improbi isti fascinores Esayitici, nec adhuc clarissima licet luce veritatis ex verbo Dei devicti, docere tamen in Ecclesijs suis ipsos non pudet: præter duo ista (ut sic loquamur) loca seu receptacula animarum, infernum nimirum & cælum, quorum duntaxat mentio fit in Scriptura, tria intermedia esse; in quorum supremo Patres, V. T. fideles ad Christi usq̄ adventum, & consummatam passionem detenti fuerint sine sensu doloris; in infimo verò statim supra infernum conclusæ teneantur animæ infantium illorum, qui vel in V. T. ante circumcisionem, vel in N. T. ante perceptum Baptismum decesserunt; atq̄ in medio, quod est Purgatorium, animæ illorum hominum, qui satisfactionem pro peccatis mortalibus in hac vita non consummauerunt, post hanc vitam temporalibus pœnis ab ijs purgentur, & suffragijs virorum fidelium ex eo liberari possint.

IV. Quæ cum sint pura pura mendacia à Diabolo ejusq̄ asseclis & discipulis nugacissime & scelestissime ad fascinandos & decipiendos hominum animos excogitata & efficta: Non abs re fecerimus, si ultimâ hac συζητήσει nostrâ, juxta illam de Morte & sepultura, simul etiam sinceram & veram hanc doctrinam de statu animarum post mortem, à fictitijs illis proprijs Papistarum sedibus vindicaverimus, ab egregijs illorum mendacijs liberauerimus, sordibusq̄ fœdissimis purgaverimus.

V. Pro duobus igitur hisce locis, totidem capitibus, Duce Spiritu S. ex S. Scripturæ fundamentis dimicabimus, sinuosos adversariorum Pon-

rum, Pontificiorum, nexus solvemus, ac falsas & erroneas eorundem
opiniones discutiemus & refutabimus.

I. De Morte & Sepultura.

II. De statu animarum post mortem, & praesertim de Pur-
gatorio.

CAPUT PRIMUM.
De Morte & Sepultura.

Primus Error.

Homo per poenam mortis satisfacit, & meretur quo-
que; Quamvis enim in hora mortis non habet usum li-
beri arbitrij, sufficit illi tamen bona intentio. Tum etiam
violenta mors videlicet latronis, furis, aut alterius male-
fici, patienter tolerata, & suscepta, est sufficiens satisfa-
ctio pro peccatis.

Thom. con-
tra Gent.
D. Iohan.
Keyser-
berger in
publ. con-
cionibus.

REFUTATIO.

I. Multas meritorum myriades docet, magno zelo urget, & incul-
cat Romana Ecclesia: & omnia maxima & minima, summa & in-
fima in toto Papatu ad merendum, satisfaciendum, expiandum suscipi
ac dirigi, cum omnes ferè reliquæ, tum hæc quoq; dissertatio testatur
& evincit. Ac in hoc quidem errore volunt; mortem etiam ejus-
libet hominis sive naturalem, sive violentam patienter modò tolera-
tam: 1. satisfacere pro peccatis. 2. mereri vitam æternam. Quæ ut à
nostra religione prorsus aliena, & mentibus pijs abominabilia, & au-
ditu horrenda, ita paucis removenda & abjicienda sunt.

II. Primum igitur; hominem morte sua satisfacere pro peccatis,
refutatur. 1. illis Scripturæ testimonijs, quibus docemur, unam solam
totalem & plenariam satisfactionem & propitiationem pro peccatis,
esse innocentissimam & preciosissimam passionem ac mortem solius
Salvatoris Jesu Christi. (a)

a) Esa. 53, 5.
Rom. 4, 23.
1. Tim. 2, 5.
1. Ioh. 2, v. 3.
Hebr. 2, v. 14
c. 9, v. 12, &
28, c. 10, v. 10,
aut 12, & 18,

III. 2. Rationibus, primò ab absurdo: Si mors naturalis & mors
violenta patienter tolerata, est sufficiens satisfactio pro peccatis, &c.
ad quid Christus innocentissimus mori necesse habuit? si per legem

b) Gal. 2, 21. aut ullam aliam rem iusticia; Christus frustra mortuus est (b). Et quorsum, ô ineptissimi Papicole, jam dubitatis de salute vestra, cum omnibus vobis moriendum? cur ita vosmet excarnificatis, cum uno mortis momento expediri, quæ pro peccatis sustinenda, possint? Cur alios, qui non sunt vestrae religionis, damnatis, si non minus ac vos morte sua satisfacere pro peccatis possint?

c) Gen. 2, 12.
Rom. 6, 23. IV. Deinde à definitione mortis; Quæ est divina pena propter peccatum homini adjudicata (c), quæ homo non solum omnis generis morbis & infirmitatibus excruciat, sed tandem etiam corpus & anima lamentabiliter delluntur, ad ostendendam iustissimam iram Dei adversus peccatum: ut corpus quidem fiat esca vermium, putrescat, & in terram revertatur (d), anima verò in æternos cruciatus abijciatur, nisi in hac vita reconciliatio fiat per fidem in Christum (e).

d) Gen. 3, 19.
e) Rom. 7, 25.
cap. 8, v. 1. Si igitur mors pena est peccati, & ejusmodi pœna, quæ corpus putredini, & anima æternis cruciatibus obnoxia sunt, quomodo erit satisfactio?

V. Neq; enim existimandum ita homines pœnam mortis sustinere, quasi illam inflixerit ipsis ideò Deus, ut per eam satisfaceret tandem iusticia suæ offensæ propter peccatum; Sed quia ipse homo libera sua voluntate mandatum Dei transgrediendo, peccavit, mortem quam Deus ipsis comminatus fuerat, peccato suo sibi accersivit in vindictam; Deus eam exercet in delinquentes, ac instrumenti loco igne, grandine, fame, morte, &c. quæ ad vindictam creata sunt (f), utur.

g) Luc. 17, 10. VI. Hinc relinquitur jam, nequaquam hominis mortem satisfacere pro peccatis, nedum ut meritum aliquod illi tribui possit, quod alterum est in errore. Licet enim præter satisfactionem pro peccatis quæreretur aliquod meritum, cujus beneficio vita æterna possideatur; tantum tamen abest illud, in morte hominis, qualiscunq; illa fuerit, inveniri, ut si omnia etiam in vitâ suâ fecerit homo, quæ præcepta sunt ipsi, dicendum ei sit: Servus inutilis sum, quod debui facere, feci (g). Cum itaq; in confesso sit, neminem unquam hominum legi Dei

Dei satisfecisse, aut satisfacere quidem posse (h): Proinde nemo nec sibi, neq̄ alijs, quibuscunq̄ rebus aut operibus maxime Deo placentibus, coram Deo quippiam mereri potest: multò minus morte, qua Deus non deletatur (i).

h) Rom. 8. 7.
i) Sap. 1. v. 33.

VII. Quin & meritum ex professo adversatur & repugnat gratia & misericordia Dei opt: max: Gratia enim seu domum Dei est vita aeterna in Christo Domino nostro (k). Et gratiâ salvati sumus per fidem, idq̄ non ex nobis, sed Dei donum est (l), qui secundum misericordiam suam salvos nos fecit (m). Si igitur gratiâ, jam non ex operibus aut morte quacunq̄ perpeßâ: alioquin gratia jam non est gratia (n): unde celebris est vox Augustini: Gratia non est gratia ullo modo, si non detur gratis omni modo.

k) Rom. 6. v. 23.
l) Ephes. 2. v. 8.
m) Tit. 3. v. 5.
n) Rom. 11. v. 6.

VIII. Quod a. instant: Quemadmodum perpeßionibus & afflictionibus nostris supplendum, quod deest afflictionibus Christi, sicut Paulus dicit (o): Suppleo quod deerat afflictionum Christi &c. Sic morte nostra consummandum esse, quod deest satisfactionibus mortis Christi, sicut Apostoli, Martyres, & reliqui Sancti illum defectum consummarunt: Respondemus, id adeò nugatorium, impium, blasphemum & contumeliosum esse, ut omnes furiae infernales ad illud excogitandum conspirasse videantur. Ut enim de sufficienti satisfactione passionis ac mortis J. Christi, & de fine afflictionum, de quibus in superiori disputatione 17. cap. 1. Er. 6. th. 3. dictum est, hîc nihil referamus, ad locum Apostoli saltem hoc addimus: Paulum ibi non velle, addendas esse ad passionem Christi suas vel aliorum afflictiones, sed quia agnovit Christianos affligendos & trucidandos esse pro nomine Jesu, ideoq̄ se jam expositum dicit omnis generis afflictionibus & persecutionibus, qua sustinenda omnibus, qui piè vivere volunt in Christo Jesu, ut alibi dicit (p).

o) Col. 1. 24.
p) 2. Tim. 3. v. 12.

IX. Et quia strenuè propugnabat Evangelium Christi, ad quod docendum ipse ordinatus erat, se etiam affligi debere innuit pro Ecclesia sua tanquam corpore Christi, (q) cujus caput ipse Christus est. Atq̄ hoc modo, quia potissimum membrum erat ejus corporis, dicit, se nondum

q) 2. Tim. 2. v. 9.

dum sustinuisse omnia, quæ perpessus est in vocatione & ordinatione sua, quatenus particeps factus crucis Ecclesie à Christo relicta; ac proinde indies eadem supplere in carne sua. Neq̄ enim dicit Apostolus: Ego suppleo redemptionem generis humani, quasi illud non sufficienter redemptum; sed tantum vult, se passione sua adimplere & pati pro fratribus, ut confirmetur in Evangelio.

- X. Sic nemo etiam aut Martyrum, a ut aliorum Sanctorum (nec dum latronum & furum, ut impudenter ore eorum mortem satisfactoriam & meritoriam pro peccatis faciunt Pontificij, cum potius illi, fatente ipso latrone (r) digna factis supplicia accipiant) morte sua pro peccatis satisfacit. Moriendum enim ex æquo est omnibus fidelibus etiam, quandoquidem constitutum est hominibus mori, nimirum propter reliquum in carne peccatum (s), ut per mortem transeant in vitam (t), ut corruptibile induat ædificati, incorruptionem, & mortale immortalitatem (u); ut conformes reddantur imagini filij Dei (x): ut deniq̄ tesseram innocentie suæ, & sinceræ doctrinæ sigillum secum deportent. Nulla igitur satisfactio, nullum meritum morti assignandum, hinc jam perspicuum evadit.
- r) Luc. 23. v. 41.
 s) Rom. 7. v. 15.
 cap. 8. v. 6.
 t) Ioh. 5. v. 24.
 u) I. Cor. 15. v. 53.
 x) Rom. 8. v. 29.

Secundus Error.

De Sepultura.

D. Iohan. Keyserberger de suffragiis de functorum. Libri Pontificij. Praxis Romanæ Ecclesie.

Sepultura five curatio funerum religiosis istis usu receptis, in Catholica Ecclesia defunctorum obsequijs expedienda est, ut quæ commodant de functis ad redemptionem ex purgatorio. Et mortui sepeliri debent in locis consecratis, ut cœnobijs, sacellis, & id genus alijs, cum ista non parùm conferant illic sepultis. Quod cum Lutherani non observant, & nihil referre opinantur, quocunq̄ corpora defunctorum abjiciantur, cum barbari, tum impij sunt,.

REFUTATIO.

I. Somnium hoc ab atro & maligno Spiritu Pontificiorum cerebellis incussum, mirifica valdè sonat, dum sepulturam honestè quidem per-

peragere volentes, tot tamen superstitionibus submersi, ad curationem funerum pertinere ajunt, 1. ut suffragia illa siue obsequia defunctorum tanquam religiosa requisita exequiarum adhibeantur. 2. ut in certis locis circa templa vel in templis, &c. fiat. 3. ut loca ista sint consecrata: Et ista requisita non observantes, ignominiosè culpant & incusant. Sed ad refutationem.

II. Primum itaq; sepultura quidem honestè peragenda & habenda est, ut paulò post dicitur: Sed quorsum interim infinita ille superstitiones & suffragia, quæ vocant? Nunquid existimandum, defunctos inde affici sensu aliquo, quasi vel melius vel pejùs inde habeant, vel ipsè ex Purgatorio à viventibus liberari juvari & redimi possint, ut Papicole, misellum vulgus, dementant? Profectò nos melius sapiamus: Præterquam enim quod nullum est Purgatorium, ut in 2. cap. demonstrabimus, quicumq; ille fingatur locus, quò migravit; ut ceciderit lignum ita manebit (a), itq; homo in domum æternitatis suæ (b): & si in hac vita non fuerit facta reconciliatio per fidem in Christum, post mortem sanè nullus erit locus pœnitentiæ, satisfactionis, & liberationis.

a (Eccles. ix.
v. 3.
b) ibid. c. 12.
v. 5.

III. Ecce enim nunc, nunc, inquit Apostolus (c), in hac vita, in hoc seculo, tempus acceptum, ecce nunc dies salutis: Et mortui nihil noverunt amplius, nec habent ultrà mercedem, nec habent partem in hoc seculo, & in omni opere, quod sub sole geritur (d): At omnia opinata illa suffragia & obsequia mortuorum in hoc seculo, & sub sole geruntur: Ergò mortui nullam habent partem in illis. Unde rectè Augustinus scribit: Proinde omnia ista, curatio funebris, conditio sepulturæ, pompa exequiarum, magis sunt vivorum solatia, quam mortuorum subsidia. Nulla igitur ex illo loco, siue Purgatorium appelleretur, siue quicumq; alius sit infernalis, datur redemptio. Et per consequens, ad quid suffragia?

c) 2. Cor. 6.
v. 2.

d) Eccles. 9:
v. 5.

lib. 1. c. 12.
de civit. Dei

IV. Et quænam sunt illa suffragia & obsequia mortuorum, & ubinã fundata sunt? Enumerant Pontificij eorum 24. quæ in suis libris videantur, & pleraq; talia sunt, quæ non nisi summo labore, & maxima

B summuu

sumtuum profusione suscipi, observari, & expediri possunt: imò inutilia, perniciofa, impossibilia, & in Christum contumeliosa & blasphemata sunt, ut inter alia hæc: debita sive pecuniarum, sive peccatorum à defuncto relicta pro ipso exsolvere: indulgentias in sublevationem defuncti impetrare: omnia bonorum operum genera ad ipsius maturandam liberationem tentare: Satisfactionem defuncto impostam, pro eo obire & exsequi: Eleemosynas distribuere: Corpus & sanguinem per sacrificium Missæ offerre pro defuncto, & id genus alia.

V. Sed in sacrâ Canonicâ Scripturâ nullibi ea fundata sunt, nec in primitivâ Apostolicâ Ecclesiâ usitata fuerunt. Cæpit enim primùm mortuorum commemoratio in Missa, ex constitutione Pelagij, ejus nominis primi, Anno Christi 553, quam Gregorius I. postmodum circa annum 593. confirmavit & auxit. Quæcunq; igitur ex S. Scripturæ testimonijs, vel rationibus bonâ consequentiâ inde deductis, probari non possunt, eâdem facilitate, quâ dicuntur, rejiciuntur.

VI. Deindè parùm refert, quo loco habeatur, si tantùm honestè peragatur sepultura: quia Domini est terra & plenitudo ejus (c). Manifestum autem est ex Scriptura Sacra, plerumq; extra urbes, & habitationum humanarum loca, sepulturam fuisse, quemadmodum Abraham Saram uxorem suam sepelit in spelunca agri duplicis, quæ respiciebat Mamre (f). Defunctus vidua filius extra portam Nain effertur (g). Lazarus extra Bethaniam sepultus est (h). Joseph Arimathensis, homo dives, sepulchrum novum sibi in horto excidi curavit (i), in quo Christus sepultus jacuit. Sic rectè ad exemplum populi Dei peculiaria loca Sepulturæ, extra hominum habitationem destinantur.

VII. Cæterum loca ista consecrata esse debere fortiter contendunt Pontificij. Unde suffraganei multis magnis sumptibus ad consecranda cæmeteria, & loca sepulturæ, & domunculas ossium effossorum conducuntur, adducuntur & aluntur. Verùm non est opus novâ & magicâ suffraganeorum consecratione, cum terra, ut creatura Dei, per se sit bona, sicut scriptum est (k): Vidit Deus omnia quæ fecerat, & ecce, erant valdè bona.

VIII. Tum

k) Gen. I. v.
31.

f) Gen. 23, 19.

g) Luc. 7, 12.

h) Joh. 11, 30.

i) Matt. 27, v. 60.

Joh. 19, v. 41.

VIII. Tum nihil etiam ad salutem defunctorum vel promovendam vel impediendam facit, ubicumque & quomodocumque sepulci sint, sepeliantur ve: Multorum enim Sanctorum Martyrum corpora sepulta non sunt, sed abjecta, quod tamen nihil ipsorum obest saluti: Nec salus Christianorum in sepultura, sed in merito Christi, fundata est, & gloria futura, quae in ipsis revelabitur (1). Est igitur opinio sepulcrarum in locis consecratis & sacratis falsa, & mora superstitio, quam indies auxit, & auget avaritia, Graevola, quaestus scilicet sacer, qui multas conventiones inter plebanos Parochos & regulares scilicet Monachos & Cenobitas peperit, ut Canones eadem de causa conscripti docent: C. quibus peccata, 13. q. 2. Titulus de sepulturis, Clemen. Dudum, &c. quae omnia recensere compendiosa instituti nostri ratio non fert.

1) Rom. 8.
v. 12.

IX. Hinc jam colligere licet, quam falso nobis à nugigerulis istis Esauitarum impostoribus affingatur & objiciatur, quod dicunt, nos opinari nihil referre, quocumque corpora defunctorum abjiciantur, ac proinde barbaros & impios esse. Vosne o meretricia Babylonis parasite in extrema barbarie ad omnis generis superstitiones, ineptias & deliramenta à praeceptore Sathana educati, nobis in Spiritus S. schola quid cum defunctis agendum, edoctis, id ex vestro cerebro praescribere conamini? aut ejusmodi nugae & injurias imponere nobis nonne erubescitis? Acrius certe ac vos detestamur istam barbariem, & impietatem illorum hominum, quorum alij, defunctorum corpora stercore abjectiora habuerunt, aut canibus eadem dilanianda objecerunt, alij in mare abjecerunt, alij aliter cum illis luserunt.

X. Et propterea apud nos peculiariter, commoda, eaque honesta sepulturae loca, ad exemplum populi Dei, & primitivae Ecclesiae consuetudinem habemus, nostrosque defunctos honeste & decenter terrae mandamus, secundum dicta scripturae: Pulvis es, & in pulverem reverteris (2). Revertatur pulvis in terram, unde erat, & Spiritus redeat ad Deum, qui dedit illum (3). Et quae sunt aliae causae, ut 1. Fides & Spes resurrectionis illorum & nostrae. 2. Postremum pietatis officium, & declaratio nostrae dilectionis erga defunctos. 3. Commonefactio nostri,

m) Gen. 3.
v. 19.
n) Eccles. 12.
v. 7.

B 2

de mor-

de morte, miseris humanis, earumq; causis, de iudicio & ira Dei ad-
versus peccata. 4. Commonefactio de preparatione ad mortem, per se-
riam poenitentiam, de precibus pro beata moriendi hora, & felici ex-
o) Eccl. 38. cessu in fide Iesu Christi: Sicut sonat Syrach (o): Hodie mihi, cras tibi.
v. 23. Sicut fuit iudicium meum, sic erit & tuum.

XI. Superstitiosa autem ista Romanensium obsequia & suffragia
pro defunctis, quod non adhibemus, si ideo impietatis incusandi sumus,
sciant Pontificij eas a nobis intermitteri, quia 1. adversantur verbo Dei.
2. Ignota fuerunt primitivæ Apostolicæ Ecclesiæ. 3. obscurant
& enervant passionem & mortem Domini nostri Iesu Christi, qui solus
est una, sola, totalis, plenaria propitiatio pro peccatis nostris & per-
fectus calcator torcularis &c. 4. Et deniq; mortui non amplius ha-
bent partem in hoc seculo, & in omni opere, quod sub Sole geritur.
Quare omnino nihil defunctis & mortuis funebria illa suffragia con-
ferre possunt.

CAPUT SECUNDUM.

De statu animarum post mortem.

Primus Error.

Secundum omnes. Catech. Ro. fol. 57. Sonnius in demonstra. lib. 2. Tract. 4. cap. 2. & 3.

Quinq; sunt animarum post mortem temporalem, in altero seculo receptacula seu loca, videlicet: cœlum, infernus, limbus puerorum, limbus Patrum, Purgatorium.

REFUTATIO.

I. Error hic satis est perspicuus, & vult simpliciter, esse præter cœlum & infernum, quorum duorum locorum seu receptaculorum (ut Pontificij loquuntur) in S. scriptura tantum mentio sit, tres quasi intermedias habitaciones, in quarum inferiore supra infernum, Limbo nimirum puerorum, conclusæ teneantur animæ infantium illorum, qui priusquam in fœdus Dei recepti sint, vitam cum morte commutarint, hoc est, qui in V. T. octavo die circumcisi non sunt, & in N. T. ante perceptum Baptismum decedunt: in superiori verò limbo Patrum, Sancti & fideles Patres V. T. usq; ad Christi adventum, & consumma-
tam

tam passionem decenti fuerint : & vicissim in harum intermediâ, at-
dere ignem quendam purgatorium, de quo paulò post seorsim.

II. Ut autem refutemus errorem : primò probandum est nobis ex
S. scriptura, duas duntaxat habitationes sive mansiones esse, quibus
animæ defunctorum colliguntur : Salutis & beatitudinis alteram ; al-
teram condemnationis : quarum illa pijs & fidelibus ; hæc impijs & in-
fidelibus destinata est.

III. De his igitur, nimirum impijs incredulis, non obedientibus Ev-
angelio Christi, quòd animæ ipsorum præcipitentur in infernum, &
illic crucientur, testatur scriptura : Sicut oves in inferno positi sunt,
mors depascet eos (a). Item: Descendant in infernum viventes (b). Sic
Dives in inferno sepultus, cruciatur flammâ, & est in tormentis (c).
Ac de Diabolis scribit Apostolus (d) : Deus catenis noctis detractos in
tartarum tradidit cruciandos in iudicium reservari ;

a) Pf. 49, 15.

b) Pf. 55, v. 15.

c) Luc. 16, 23

d) 2. Pet. 2, 4.

IV. De his verò, pijs videlicet & fidelibus, firmâ fiduciâ in Chri-
stum credentibus, quòd ipsorum animæ sint apud Deum, cum Christo,
cujus consuetudine non dormientes, sed in pace cum gaudio viventes,
fruantur, in perpetua læticia, & vita beata, quæ aliàs etiam sinus
Abrahæ, item Paradisus appellatur, ex eadem scriptura manifestum
est. Sic enim Psalter : In manus tuas, Domine, commendo Spiritum
meum (e). Et Salomon : Revertatur Spiritus ad Deum, qui dedit eum
(f). Item, animæ justorum in manu Dei sunt, & non tanget eas tor-
mentum mortis (g). Et Christus ait latroni : Amen, dico tibi, hodie
mecum eris in Paradiso (h). Ac discipulis suis : Assumam vos ad meip-
sum, ut, ubi sum ego, & vos sitis (i). Item : Pater, quos dedisti mihi,
volo, ut, ubi sum ego, & illi sint mecum, ut videant gloriam meam (k).

e) Pf. 31, v. 6.

f) Eccl. 12, 7.

g) Sap. 3, v. 1.

h) Luc. 23,

v. 43.

i) 1. Joh. 14, 3

k) Joh. 17, 24

V. Credentium itaque animæ sive piorum fruuntur DE I
conspetu, ac cum Christo conversantur, percipientes gaudium & con-
solationem, expectantes carnis resurrectionem, quòd totus homo credens
perfectè beatus sit, & vivat perpetuò cum Deo, qui erit omnia in om-
nibus. Inquit enim Christus (l) : Lazarium post mortem ab angelis
portatum in sinum Abrahæ, ibi consolatione frui, hoc est Deum vide-

l) Luc. 16, 25.

n] Luc. 16.
v. 24.

o] Matt. 12.
v. 13.

p] Marc. 16.
v. 16.

q] Ioh. 5. 24.

r] Luc. 23.
v. 43.

f] Apoc. 14.
v. 13.

t] 2. Cor. 5.
v. 10.

u] 1. Ioh. 3.
v. 2.

x] Matt. 25.
v. 46.

re, in ipso gaudere, & letam resurrectionem carnis expectare: Quem admodum contra impiorum anima dicuntur esse in tormentis, & cruciari in flammâ (n). Item: mitti in tenebras exteriores, ubi erit fletus & stridor dentium (o). Quæ tamen mysteria in hac vita intelligi aut explicari à nobis satis non possunt.

VI. Porro Christus duobus verbis de fidelibus & infidelibus inquit (p): Qui crediderit & baptisatus fuerit, salvus erit; qui verò non crediderit, condemnabitur: idq; sine omni mora & capedine fieri, testatur ipse (q) religiosè jurans: Amen amen dico vobis, qui sermonem meum audit, & credit ei, qui misit me, habet vitam æternam, & in iudicium non veniet, sed transivit ex morte in vitam. Audis hęc Jesuita, filij Dei juramentum geminum, de certitudine æternæ salutis credentium post mortem, quod rectè per mortem transeant in vitam, sine ullâ morâ & intercapedine. Sicut & ad latronem dicit (r): Hodie mecum eris in paradiso. Et Johannes (s): Beati mortui: Qui? qui in Domino moriuntur. Quando? à modò, confestim, planè, omninò, non post longum tempus pœnarum, sed post mortem, statim, quia animas justificatorum fide in Christum, non tanget tormentum mortis, id est, nullus cruciatus.

VII. Nec obstat, quod objectatur hęc nobis: Si anime cum piorum tum impiorum, statim post mortem in suum destinatum locum veniant, nihil opus esse extremo iudicio: Hoc enim, & quæ in eo agerentur, nihil derogant ys, quæ cum S. Scripturâ jam affirmavimus; sed opus est illo propter duas causas: 1. propter corporum resurrectionem: Corpora enim vel glorificabuntur, vel cruciabantur, juxta id quod fecit homo, si ve bonum, si ve malum (t). 2. propter revelationem: quia tum plena & perfecta erit Sanctorum gloria, quæ in novissimo die revelabitur (u).

VIII. Sic, quando Scriptura dicit de impijs (x): Et ibunt hi in supplicium æternum; justi verò in vitam æternam: non vult, animas non statim solutas corporibus migrare in sua loca: Loquitur enim ibi de toto homine corpore & anima qui constat, & dum anima quidem

quidem in suo loco degit ad resurrectionem usq[ue] corporum, hocq[ue] inter-
medio tempore, ut inquit Augustinus, inter depositionem, & receptio-
nem corporis, secundum ea quæ gesit, sive cruciatur, sive requie-
scit; Corpus dicitur dormire & quiescere in sepulchro à laboribus hu-
jus mundi, quos sustinuit, donec animæ vicissim jungatur, ut pote,
quæ nec dormit, nec quiescit, sed vivit, & habet perpetuò suas actio-
nes tam extra, quàm intra corpus: Sicut lumen è lucerna demtum,
non minus sed clarius splendet ac lucet, quàm laternæ inclusum.

lib. 1. c. 12. de
prædesti-
nat.

IX. Quod autem multi cum ex veteribus, tum ex Neotericis, va-
ria & dubia etiam de statu mortuorum: Quid scilicet interim faci-
ant vel patiantur mortui, donec veniat filius hominis, &c. docent &
scribunt: id inde accidit, quia extra, supra & contra Scripturam S.
scrupulosè cerebri humani cogitationibus indulgent, & non acqui-
escunt consolationi de statu animarum in verbo Dei traditæ: nitun-
turq[ue] scrutari, quæ & qualis sit pax & securitas istarum: de qua ali-
quid asserere, citra quod in verbo Dei revelatum non est, valdè te-
merarium est, quin & impossibile.

X. Hisce fundamentis jam instructi, rectè progredimur ad refuta-
tionem locorum istorum trium intermediarum inter celum & infer-
num. Ac opinio de Limbo puerorum, hæc potissimum persuasit Pon-
tificijs: quod nimirum infantes, cum in peccatis sint concepti & nati,
neq[ue] per lavacrum regenerationis, vel per circumcisionem, ab illis in-
quinamentis purgati, Deoq[ue] reconciliati, propter reatum, nullà propriâ
culpâ ipsis adhaerentem & agnatam, non quidem se verissimæ Dei ju-
stitiæ ad damnationem infernalem sint subijciendi: interim tamen
fruitione celestis gaudij in sempiternum destituantur.

Bonavent.
lib. 4. Sent.
Distinct. 45.
&c.

XI. Profectò vix ineptius sumentum excogitaverint Pontificij.
Ac infantes quidem in peccato conceptos esse, ex SS. scripturâ veris-
simum est; præter reatum autem, propriam culpam ipsis non adhare-
re, nugacissimum est, ut suo loco evictum est. Omnes igitur infantes
ex se & suâ naturâ sunt obnoxij æternæ damnationi, (etiam propter
solum reatum, ut maxime secundum Pontificios, culpam non habe-
rent)

Videatur
Disputat. 5.
in refut. Err.
3 cap. 1.

rent) non minus quàm omnes homines ; Sed quemadmodum homines illi, qui verà fide in Christum credunt, rectà ingrediuntur vitam ; qui verò non credunt, eandem non consequuntur : ita ut de infidelium liberis, præter illud Pauli (y) : Quid attinet de his, qui foris sunt, judicare ? nomè de his, qui intus sunt, judicatis ? eos autem qui foris sunt, Deus judicat : nihil hâc ulterius dicamus : fidelium liberi hanc habent prærogativam, quod illis data est promissio de gratia divina.

y] 1. Cor. 5.
v. 12. & 13.

2] Gen. 17.
v. 7.]

XII. Quando enim dicit Jehova ad Abrahamum (z) : Ero Deus tuus, & seminis tuis post te ; certè promissio ea spectat non ad eos tantum, qui octavo die circumcisi, & per Baptismum sunt renati ; sed etiam ad istos, qui ante octavum diem in V. T. vel ante acceptum baptismum in N. T. nullo tamen contemptu intermissum, morte præventi sunt : si non secundum communem regulam, saltem per exceptionem gratiâ Dei potiti, & per preces parentum, aliorumq; fidelium eidem commendati.

XIII. Nam si in V. T. Deus dispensare potuit cum Israëlitis, nullo contemptu, sed illato impedimento, circumcisionem per annos 40. intermittentibus : & in N. T. cum latrone in cruce, alijsq; compluribus, non aquâ, sed sanguine baptisatis : Item cum Catechumenis & c. : potuit etiam cum infantibus Israëlitarum ante octavum diem, & potest etiam cum infantibus Christianorum ante acceptum baptismum mortuis, tanquam in casu necessitatis, dispensare, ne propter sue gratiæ signi privationem, gratiâ simul promissâ & oblatâ præventur. Nec enim privatio Sacramenti, sed contemptus damnat.

XIV. Quid ? quod, cum neq; ipsi Pontificij Israëlitarum & Christianorum infantes, morte ante acceptum Sacramentum abreptos, planè damnare audeant : Spem aliquam salutis ipsis faciant, necesse est. Quid igitur vult sibi tale figmentum, quo sempiternum carcerem, nullo S. literarum fundamento, nitentem, parvulis extruere nituntur ?

XV. Eodem modo non minus fictitium & ineptum est illud, quod de limbo Patrum, nescio quibus ausibus, nugantur ; Sanctos & fideles
Patres

Patres in V. T. clauso adhuc regno cælorum, sub pœna damni, & sensus in eo detentos fuisse in tenebris exterioribus, non autem privationis gratiæ; ad quos Christus post mortem suam, animâ descenderit, & animas ipsorum inde libera verit, limbum illum planè destruxerit, aboleveritq; Patres verò liberatos secum ad caelestia gaudia e-
vexerit.

XVI. Sed oclusum quidem fuit regnum cælorum primis paren-
tibus & omnibus ipsorum posteris, per & propter peccatum; Sed i-
dem isdem reseratum per promissionem de Christo semine mulieris,
construendo caput serpentis (a), semine Abrahæ, in quo benedicenda
omnes gentes (b). Quemadmodum enim propter fideiusionem alte-
rius, pauper debitor ex carcere dimittitur, etiamsi solutio nondum
facta sit: Sic & in V. T. propter Christum promissum fideq; appre-
hensum, qui certò satisfactorus erat pro debitis totius mundi, sancti
& fideles Patres non tantùm in hoc mundo in gratiam Dei fuerunt
recepti, sed & per mortem temporalem translati in vitam æternam.

XVII. Testantur id singularia exempla quorundam Sanctorum:
Enoch (c), Moïsis (d), & Helie (e) qui ante adventum & passionem
Christi, virtute & efficacia futuri ejus meriti, de terrâ, non interce-
dente, vel morte, vel limbo, in regnum cælorum sunt translati.

XVIII. Tum & ipse David (h) animam suam commendavit in
manus Dei creatoris & redemptoris sui, quæ non est limbus aut car-
cer concludens animas, sed omnipotens Dei virtus (i). Deniq; ipse fi-
lius Dei affirmat (k), Abraham, Isaac & Jacob in regno cælorum
vivere, non in limbo aliquo; idq; ante suam passionem. Et Petrus (l),
fideles Patres Veteris Testamenti per gratiam Domini nostri Jesu
Christi salvatos esse docet. Non itaq; fingant, & obrudant nobis
Pontificij ejusmodi limbum aut carcerem, quem si tamen adeò pro-
pugnent, libenter ipsis solis relinquimus.

Secundus Error.

De Purgatorio.

Sicut tria sunt genera hominum: Unum perfectorum in

a) Gen. 3. 15.

b) Gen. 12. 3

c. 18. v. 18. c

22. v. 18.

Gal. 3. v. 8.

c) Gen. 5. 24

d) Mat. 12. 3

Luc. 9. v. 30

e) 4. Reg. 2.

v. 11.

h) Pf. 31. v. 6.

i) Eccl. 12. 7

Sap. 3. v. 1.

k) Matt. 8. 11.

l) Act. 15. 11.

Sonnus in
demonst.
relig. Chr.
lib. 2. tract.
4. cap. 2.

Conc. Trid.
Sess. 25. de
purgatorio.

rum in fide & charitate, qui nulla interveniente purgatione vitam temporalem cum gloria & beatitudine sempiterna permutant: Alterum impœnitentium & incredulorum, qui rectâ ad infernum per mortem corporalem descendunt, nunquam liberandi è tormentis: Tertium intermedium mediocrium, qui credunt quidem & pœnitentiam agunt, sed non perficiunt & absolvunt pœnitentiam, remanentibus scilicet in ipsis peccatis venialibus, & pœnis temporalibus mortalium peccatorum expiandis: Ita tria quoq; loca sive receptacula illis destinata sunt: Cœlum, infernus, purgatorium, in quorum postremo, tertij generis hominum animæ, post hanc vitam corporalibus pœnis purgentur.

REFUTATIO.

I. Pontificij *Esavita* figmentum suum *Ethnicum* illud, Poëticum, fabulosum, & in meritum expiationis unici Salvatoris nostri Jesu Christi maxime blasphemum & contumeliosum de Purgatorio, ut aliquali vestitu pallient, & salvare videantur, undecunq; probationes corradunt: ad quas prostrigandas, antequam accedamus, jurat hîc scire, quid intelligant per Purgatorium.

II. Illud verò jam ex superioribus colligi poterit, esse inter Cœlum & infernum locum intermedium, in quo animæ eorum, qui pœnitentiâ, fide, charitate non destituti, tantùm minutis vel venialibus vitijs laborent, vel satisfactionem pro peccatis mortalibus non consummaverint, temporalibus pœnis à peccatis purgentur, à quibus tamen pœnis, fidelium vivorum suffragijs liberari possint.

III. Quæ mera fabula, licet satis explodi possit fundamentis illis, in præcedentis erroris refutatione ex Scriptura positis, quod duo tantùm sint status animarum post hanc vitam: alter æternæ beatitudinis in cœlo: alter perpetuæ damnationis in inferno: Et refutetur vel hoc solo argumento, quod in tota S. Scriptura, nullum exstet testimonium, nec de nomine, nec de re purgatorii ignis, nec ullum exem-
plum,

plum: *Ut tanquam figmentum impium, & purum putum mendacium, eadem facilitate, quâ citra Scripturæ autoritatem afferitur, rejiciatur; Tamen ne quid obtinuisse sibi videantur propugnatores mendaciorum, ad tegumenta & fulcimenta ipsorum respondebimus.*

IV. *Primum itaq; in errore positum, falsissimum est in rebus Theologicis, & ex ratione humana, non ex verbo Dei promanat, ejusmodi triplex esse genus hominum, quale fingunt nobis Pontificij: imò contra Scripturam est. Ea enim duorum tantum generum mentionem facit, nimirum pœnitentium & impœnitentium: fidelium & infidelium, quando inquit ^[a]: Qui crediderit & baptizatus fuerit, &c. Item: Qui credit in Christum non judicatur; qui verò non credit jam judicatus est ^[b]. Ut & aliàs sæpius Christus humanum genus partitur in mundum & discipulos ^[c]: in virgines fatuas & prudentes ^[d]: in oves & hircos ^[e].*

a] Marc. 16. v. 16.

b] Ioh. 3. 18.

d] Ioh. 15. cap. 17.

e] Luc. 16. 8.

f] Matt. 25. 2.

g] ibid. v. 33.

V. *Deinde nullum est genus hominum adeò perfectè bonorum & immaculatum, qui ut isti somniant, in præceptis Domini sic ambulant, ut peccatum committere ullum nunquam cogitent, ac proinde rectè regnum cælorum ingrediantur. Immaculati enim in sacris literis dicuntur, qui per Christum fide à peccatis purificantur. Horum verò nullus unquam sic sanctificatus fuit per Spiritum Christi, ut in se ab omni maculâ incredulitatis vel concupiscentiarum purus esset: Sed conquesti sunt omnes quod non habiret in carne suâ bonum ^[h]. Proinde neq; mater Domini, neq; S. Apostoli, vel Martyres quos memorant Pontificij, neq; quisquam unquam hominum, excepto Christo, in propria sanctitate & operibus tam fuit perfectus & immaculatus, ut sua renovationis, justiciâq; merito vitam æternam consequi potuissent; Quin omnes pariter per Christum justificati, & gratis salvati sunt ^[i].*

h] Rom. 7. v. 18. 21.

i] Pf. 32. v. 6.

130. v. 3.

143. v. 2.

1. Ioh. 1. v. 10.

i] Ioh. 3. v. 16. & 36.

Rom. 3. 24.

Eph. 2. v. 16

VI. *Sic neq; sunt quidam mediocres, hoc est, ut videm fingunt, qui nec optimi sint, nec pessimi. Scriptura enim in universum omnes naturâ malos arguit ^[k]. Alios autem impœnitentes esse testatur, qui fide & charitate careant: alios pœnitentes, qui de peccatis contriti, eorundem remissionem propter Christum credant, & consequantur.*

k] Pf. 14. v. 1. & 3.

Rom. 3. v. 10

& seq.

VII. Si verò illos intelligant mediocres; qui infirmâ saltem fide sunt præditi, eosq; propterea in ignem purgatorum deiiciendos: rudissimi sunt asini, ignorantes scripturam. Nam & parva fides divini verbi promissione suffulta, vera fides est, quâ non minus, quàm firma fide apprehenditur Christus; qui & se infirmorum medicum profiteretur

m] Matt. 9.
v. 12. & 22.

n] Rom. 15.
v. 17.

o] Esa. 42,3
Matt. 12,30.

p] 2. Cor. 12.
v. 9.

(m), infirmantes in fide suscipit (n), arundinem quassatam non conterit, & linum fumigans non extinguit (o); sed virtutem suam in nostra infirmitate perficit (p).

VIII. Labefacto itaq; jam potissimo Pontificij Purgatorij fundamento, ipsa contignatio purgatorij corruiere incipit. Cui tamen fulciendæ cum afferunt plurima fulcra, admodum ut ipsis videntur robusta; Sed vereor ne nimis debilia: illa etiam videbimus, & quantum fieri poterit, removebimus.

Tertius Error.

Secundum
omnes.

Conc. Trid.
Sess. 25. de
Purg.

Remanent ijs, qui hîc non absolutè pro culpa satisfecerunt, pænæ temporales venialium peccatorum, & mortalium, propter contritionem, confessionem & cæptam satisfactionem, luendæ in Purgatorio, quæ redimi aut sublevari possunt fidelium viventium suffragijs: Ergo est Purgatorium. Et multa sunt dicta Scripturæ, quibus idem probatur.

REFUTATIO.

In refutat.
Err. 6. c. 1.

I. Egregiè hîc petunt Papicolæ principium; dum alterutrum incertum per æquè incertum probant. Utrum enim sumant, neutrum ex Scriptura deduci potest. Pœnam siquidem æternam post remissam culpam, nullam remanere, cum Christus sufficiens satisfactio sit, & pro culpâ, & pro pœnâ, in Disput. 17. demonstratum, & temporales pœnas propriè non esse pœnas, sed castigationes, ibidem annotatum est. De qua re hîc nihil agemus.

II. Pontificij autem temporalem pœnam distinguunt in hujus vitæ, & Purgatorij pœnam: Purgatorij vicissim duplicem docent; unam damni: alteram sensus. Purgandos enim privari tamdiu visione Dei, donec

donec perpurgentur, & utriusque igne Purgatorij non aliter atque damnatos in inferno, nisi quod spem habeant liberationis. Sed o vanitas vanitatum, & omnia vana! o mendacia mendaciorum mendacissima, quae istius Purgatorij fictores, predicatores, de pœnis Purgatorij clamitant & scriptitant: quia non tantum sine autoritate verbi divini, sed etiam contra verbum Dei fictores & calefactores Purgatorij exaggerant exquisitissimos cruciatus, qui à Gehenna non magnitudine, sed tantum duratione tormentorum differant. Hoc nimirum est, cum Scriptura dicere (a): Iustorum animas non tanget mortis tormentum.

III. Porro Purgatorij pœnam redimi posse, quod fabulantur, suffragijs fidelium viventium, id nihil esse, in capite primo monstravimus. De illo igitur hinc non plura.

IV. Fulcimenta, quibus innititur purgatorium ipsorum, multa quidem cumulant, sed nullius momenti, ut pleraque non sint digna, quae recensentur; Inter dicta verò scripturae, quibus Purgatorij structuram fulcire conantur, haec videntur esse alicujus momenti. Primum ex V. T. [b] Transivimus per ignem & aquam, & eduxisti nos in refrigerium. Item: [c] sanguine Testamenti tui emisisti vinctos tuos, delacura in quo non est aqua [d]. Ipse erit quasi ignis constans, & quasi sapo fullonum, & sedebit constans, & emundans argentum, & purgabit filios Levi. [e]. Judas Macchabaeus 12000. drachmas pro interfectis misit Hierosolymas &c.

a] Sap. 3. v. 1.

b] Ps. 66. 12.

c] Ezech. 9.

v. 11.

d] Mal. 3.

v. 2. 3.

e] 2. Macch.

12. v. 43.

V. Sed haec dum oggerunt nobis Pontificij, contra conscientiam faciunt, utpote qui cum praceptoribus suis, in V. T. nullum purgatorium fuisse docent. Ad 1. tamen addimus: loqui Psalterem de eribulationibus temporalibus, quod verba immediate sequentia, docent: Introibo in domum tuam in holocaustis: quod, quomodo quadrare potest in defunctas animas? Ac addit Psalmista: Imposuisti homines super caput nostrum; homines autem non sunt Demones, ut fingitur in Purgatorio.

VI. Ad 2. verò respondemus, esse eam locutionem metaphoricam, qua liberatio totius generis humani lapsi, describitur. Tum contradi-

Gloria sunt in hoc & precedenti dicto, si de purgatorio explicentur: In illo enim statuitur lacus in Purgatorio; in hoc verò ignis. Si autem urgeatur lacus sine aqua, sciant Pontificij, eum locum esse infernum ^[f], *ex quo reditus non patet* ^[g]: *quomodo itaq; ad purgatorium quadrabit.*

f] Luc. 1,23.
g] Syr. 30.

VII. *Ad 3. idem esse meras metaphoras, quod docet vocula quasi. Et quomodo, ô inepti, sequitur? Purgabit filios Levi: Ergo purgatio ea non potest esse alia, quam per ignem purgatorium. Loquitur autem contextus de primo adventu Christi, illiusq; ministerio, quo hypocritas tanquam scoriam sit confusus, & verum Dei cultum instituturus, & suo sanguine Spirituales Sacerdotes & Levitas consecraturus.*

VIII. *Deniq; ad 4. nempe factum Macchabæi: esse librum illum Bellar. lib. 1. apocryphum & ad demonstranda fidei dogmata; (quale volunt esse Ie- de purg. c. 3. suit a purgatorium) nihil valere: quod probatur ex eo, quod autor eiusdem, contra morem Spiritus S. veniam petit, si quid minus dignè scriptum reliquerit. Nec habuit Judæ illud factum, mandatum divinum: Unde ἐπεὶ ἠὲ γενεάς rectius accusandus erit, quàm ut cultum Deo gratum, & in verbo ipsius mandatum peregisse Judas dicendus sit.*

IX. *Deinde ex N. T. ^[a]: Non exibis inde, donec per solvas novissimum quadrantem ^[b]. Nihil coinquinati intrabit regnum celorum ^[c]. Peccatum in Spiritum S. dicitur neq; in hoc, neq; in futuro seculo remitti ^[d]. Et quod in nomine Jesu stetti debeat omne genu, caelestium, terrestrium, & inferorum. Ad quorum 1. respondemus; ^{a]} Matt. 5. v. 26. ^{b]} Apoc. 21. v. 26. ^{c]} Matt. 12. v. 32. ^{d]} Phil. 2, 10. Apoc. 5. v. 14* *Malè Esavitam verba Evangelistæ lacerare ad purgatorij sui clibanum calefaciendum: Loquitur enim Evangelista non reoros de statu alterius seculi; sed monet, ut paci & tranquillitati in presenti hac vita studeamus, & cum adversarijs nostris reconciliemur, ne pertinaciâ nostrâ, graviora mala à politico magistratu nobis attrahamus.*

X. *Tum si maximè ἀνεργητὸς expliaretur dictum; de inferno tamen & damnatione æterna ibi agi manifestum est, in qua temporaneo Purgatorio non datur locus. Nec illud elicitur ex vocabulo donec, quod*

quod ita refertur ad tempus præcedens, ut de futuro & sequenti non affirmetur contrarium, ut ex alijs quoq; locis probatur [e].

XI. In 2. loco sumitur mundatio ab inquinamento, pro justificatione fidei, qua cuncti, qui credunt, abluuntur, sanctificantur [f]. Sed quid hæc ad Purgatorium? 3. Locus explicatur alibi [g] ita: Non habebit remissionem in æternum. 4. locus non animas justorum in Purgatorio sed ipsos dæmones intelligit: Est enim genu flexio, eo in loco idem quod subjectio, qua ratione etiam dæmones (licet contremiscant) tamen subjectionem nutu fatentur.

e] Gen. 8. v.
7. c. 28. v. 15.
Pf. 110. v. 1.
Matt. 1. v. 25.
f] 1. Cor. 6.
v. 11.
1. Joh. v. 7.
Act. 2. 15, 11.
g] Marc. 3.
v. 29.

Quartus Error.

Sæpissimè apparuerunt animæ defunctorum, qui de suo statu, de cruciatibus & torturis in purgatorio perfectis conquestæ fuerunt, & modum etiam ostenderunt, quo pœnæ & tormenta purgatorij sui mitigari & abbreviari possint.

Praxis viva
Papistarum
Gregorius
1. Dialogo
lib. 4. cap. 4.
& alibi.

REFUTATIO.

I. Ad stabiliendam erroneam suam opinionem de purgatorio Pontificij à Scriptura, quæ ea in re ipsis nihil patrocinaur, delabuntur ad visiones & apparitiones Spectrorum, & tumultuantium Spirituum, h. e. diabolorum, pro defunctorum animabus se venditantium, ac Missas pro se fieri, aliaq; suscipi flagitantium, quorum dictis ac responsis illud confirmare nituntur: Unde certè non obscure futilitas dogmatis istius deprehenditur.

II. Esse verò spectra illa, & Spirituum apparitiones, non defunctorum animas, nec veras alias res, ex materia quadam constatas; sed magis præstigijs, illusiones, & ludibria Sathana, imò ipsummet Diabolum, (qui jam hæc, jam illâ formâ assumtâ, prout est Spiritus potens, princeps mundi, & mille artifex, permittente Deo, præstigijs suis infinitis ludit, hominum sensus fallit, fascinoq; oculos eorum perstringit, ac res aliter sensibus, quam re vera sunt, & in rei veritate se habent, obijcit ac representat, ut appareant, audiantur ac esse videantur, quæ tamen re vera nec sunt, nec eo modo se habent:) inter verè Christianos maximè convenit.

III. Si-

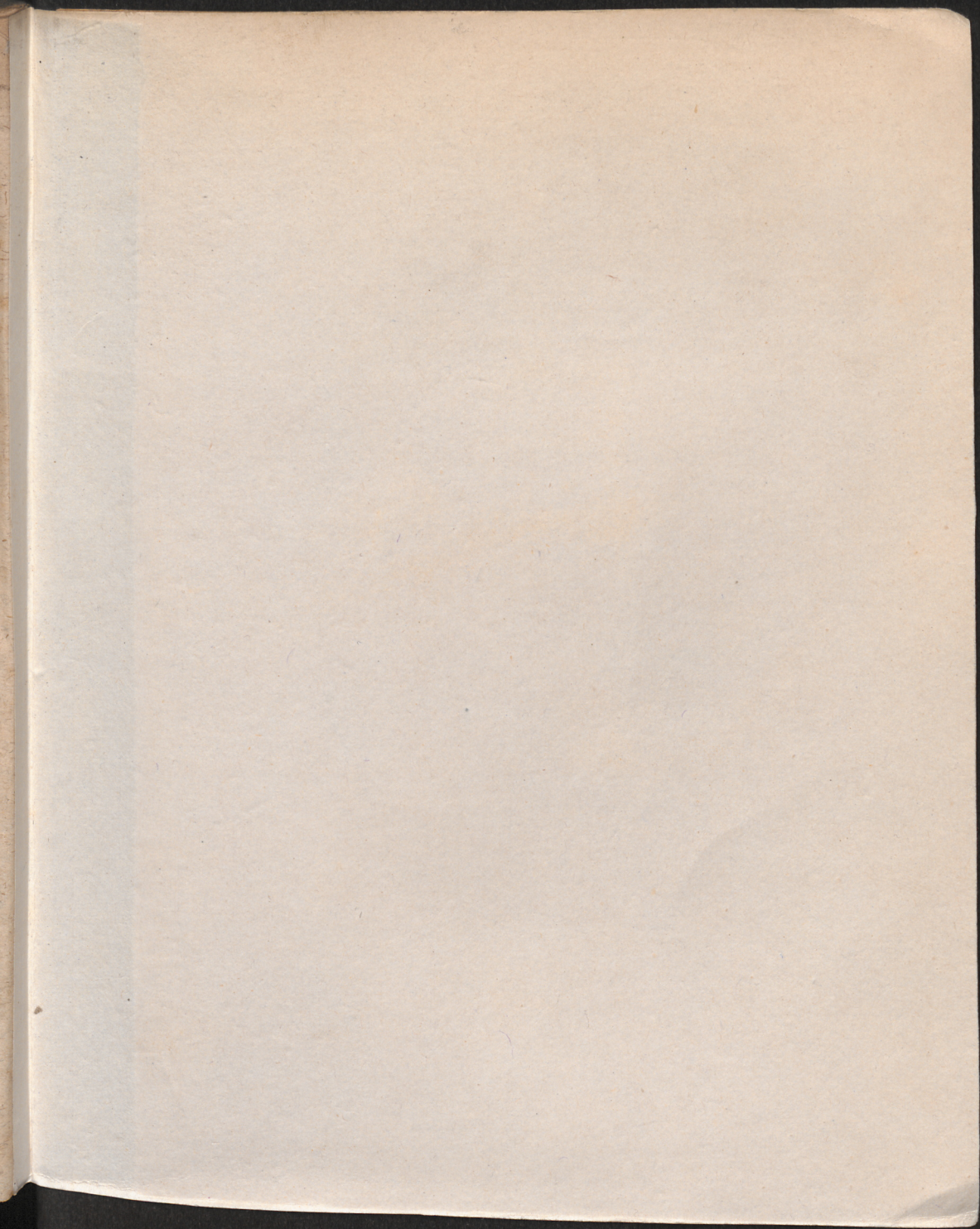
III. Siquidem animæ mortuorum non apparent in his terris, cumq̃ solutæ sunt suis corporibus, ne apparere quidem & conspici in se possunt: quemadmodum anima Lazari non permittitur, ut appareat divitis epulonis fratribus: nec ulla ullius hominis demoreui anima extra corporis sui domicilium unquam in hisce terris apparuisse legitur in universa scriptura V. & N. Testamenti.

IV. Quod verò præcendunt Pontificij, Samuelem apparuisse Saulos, eiq̃ responsa dedisse de futuro belli eventu: illum verum Samuelem non fuisse, sat firmis argumentis evincitur. Non enim totus Samuel ex animo & corpore conflatus apparuit, nisi fateamur hoc pacto illum è mortuis fuisse resuscitatum. Non etiam corpus si ve cada ver ejus prodijt, quia corpus examine neq̃ ipsum movere sese, neq̃ vocem edere potest. Neq̃ animus ejus apparuit: quando quidem illum vel voluntate atq̃ virtute DEI excitatum fuisse, vel Sathanae per Magam mulierem operantis sequeretur. Sed non virtute Dei, quia testatur historia, Deum noluisse apparere Saulo, neq̃ per Prophetas, neq̃ per sacerdotes, neq̃ per somnia. Nec Sathanae, quia nec potest, cum in animas piorum, quæ ex hac vita decesserunt, nihil juris habeat.

V. Relinquitur igitur, nec Samuelem à mortuis apparuisse, nec aliorum si ve piorum, si ve impiorum animas apparere posse. Ac proinde quicquid de animarum apparitionibus garrunt, fabulantur & mentiuntur Pontificij: id ex meris præstigijs mille artificis Diaboli illis persuasum esse certissimum est. Quod enim animæ ex suis locis non migrent multis locis scriptura demonstratur.

VI. Quæ præterea phantasmaticè hic habent Papalis idoli cultores, ea ne digna quidem censemus relatu, nedum ut multis refutentur. Sit Deo Trinum laus, honor & gloria, quod nos clementiâ suâ in Christo Jesu per Spiritum Sanctum servaverit, ut & in morte ubi post mortem viva

Eccl. 12. v. 5.
Sap. 3. v. 1.
2. Reg. 12. 23.
Ps. 88. v. 11.
Iob. 3. v. 18.
Syrach. 30.
&c.

donec perpurgentur, & uri igne Purgatorij
in inferno, nisi quod spem habeant liberationis.
tatum, & omnia vana! ò mendacia mendacior
istius Purgatorij fictores, prædicatores, de
tant & scriptitant: quia non tantum sine auto
etiam contra verbum Dei fictores & calefactor
rant exquisitissimos cruciatus, qui à Gehenna
tantum duratione tormentorum differant.

Scriptura dicere (a): Iustorum animas non tan
III. Porro Purgatorij pœnam redimi posse
fragijs fidelium viventium, id nihil esse, in ca
mus. De illo igitur hîc non plura.

IV. Fulcimenta, quibus innititur purgato
quidem cumulant, sed nullius momenti, ut pler
recenseantur; Inter dicta verò scripturæ, quib
ram fulcire conantur, hæc videntur esse alicuj
V. T. [b] Transivimus per ignem & aquam, &
rium. Item: [c] sanguine Testamenti cui emisist
in quo non est aqua [d]. Ipse erit quasi ignis
fullonum, & sedebit constans, & emundans arg
lios Levi. [e]. Judas Macchabæus 12000. dr
miserit Hierosolymas &c.

V. Sed hæc dum oggerunt nobis Pontificij
faciunt, utpote qui cum præceptoribus suis
purgatorium fuisse docent. Ad 1. tamen add
eribulationibus temporalibus, quod verba imm
cent: Introibo in domum tuam in holocaustis:
drare potest in defunctas animas? Ac addit
homines super caput nostrum; homines autem
fingitur in Purgatorio.

VI. Ad 2. verò respondemus, esse eam locut
qua liberatio totius generis humani lapsi, descri
C

ammaros
as vani
ma, quo
ij clami
vini, sed
exagge
line, sed
est, cum
mentum.
tur, suf
onstravi

multa
na, quæ
structu
primò ex
refrige
delacu
uasi sapo
rgabit fi
terfectis

cientiam
nullum
altem de
tia, do
do qua
npositi
ones, ut

oricam,
ontradi
storia

a] Sap. 3. v. 1.
b] Pf. 66. 12.
c] Ezech. 9.
v. 11.
d] Mal. 3.
v. 2. 3.
e] 2. Macch.
12. v. 43.

